

Kooperativ

Styrningsrapport 2023

Kooperativ styrningsrapport 2023

Bakgrund – Vad är Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga bolag?

Svensk kod för styrning av kooperativ och ömsesidiga bolag, framgent kallad den *Kooperativa koden* är framtagen av föreningen Svensk kooperativ för att främja kooperativt och ömsesidigt företagande i Sverige. Koden är gemensam och branschöverskridande och ska kunna tillämpas av kooperativa och ömsesidiga företag med olika storlek, organisation och verksamhet.

Koden ger genom åtta principer vägledning för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag baserat på de etiska och värdemässiga utgångspunkterna *självhjälp, personligt ansvar, demokrati, jämlikhet, rättvisa och solidaritet. Medlemmarna i kooperativa föreningar tror på etiska värden som hederlighet, öppenhet, socialt ansvar och omsorg om andra.*

Syftet med koden är att främja medlemsdialogen och de demokratiska beslutsprocesserna i kooperativa och ömsesidiga företag och att öka transparensen samt öppenheten i styrelsens arbete.

Mellanskogs första steg i implementering av den kooperativa koden

Med start 2020 och fram till våren 2022 genomförde föreningsstyrelsen dialog med medlemmar och förtroendevalda i samband med skogsbruksområdenas årsmöten och ordföranderåd och med syfte att diskutera förutsättningarna för Mellanskog att anta den kooperativa koden. Förutsättningarna befanns finnas och Mellanskog antog därför den kooperativa koden på sin föreningsstämma 2022 med införande vid ingången av 2023.

Första stegen i implementeringen togs i och med att föreningsstyrelsen ställde de åtta principerna i koden mot nuläget 2022 för att se hur väl Mellanskog levde upp till dessa genom en s.k. GAP-analys. I en GAP-analys jämförs gapet, avståndet, mellan ett önskat framtida läge och ett känt nuläge. När man vet gapet, kan åtgärder identifieras för att täppa till detta.

Den första GAP-analysen visade att föreningen har olika stora gap inom de olika principerna. Gapen värderades utifrån storlek och angelägenhet. Resultatet sammanställdes i en prioriteringslista varefter föreningsstyrelsen valde ut tre principer att fokusera på under 2023:

4 *Stämman* – Framtagande av kooperativ styrningsrapport

5 *Valberedningen* – Arbetsordning för den stämmevalda valberedningens arbete

7 *Ersättning till ledande befattningshavare* - Övergripande riktlinjer för ersättningar och villkor för ledande befattningshavare antagna av medlemmarna via föreningsstämman.

Mellanskogs arbete inom respektive princip

Nedan följer en beskrivning av hur Mellanskog arbetar med respektive princip. För principerna 4 *Stämman*, 5 *Valberedningen* och 7 *Ersättning till ledande befattningshavare* redovisas identifierat gap och vilka åtgärder som vidtagits för att minska gapet.

1. Syfte och medlemsnytta

Beskrivning i den Kooperativa koden av Syfte och medlemsnytta.

”Styrelsen ska säkerställa att företagets syfte, värdegrund och strategier utgår från medlemmarnas mening och att företaget långsiktigt levererar medlemsnytta. Styrelsen ska säkerställa att företaget har en öppen kommunikation med medlemmar, medarbetare och andra intressenter, lägga fast riktlinjer för företagets uppträdande i samhället och ange vilka regelverk och principer som företaget följer.”

Mellanskogs verksamhet ska genomsyras av Mellanskogs värderingar ”Tillsammans för starkare skogsägare och rikare skogar”. Förtroendevaldas och medarbetares handlande ska spegla våra värdeord: *Rejäl. Hållbar. Driftig*. Vi följer alltid gällande lagstiftning och ställer oss bakom branschgemensamma policys och riktlinjer. Mellanskog har fyra viktiga styrande dokument som ger vägledning, *Mellanskogs hållbarhetspolicy, Mellanskogs uppförandekod, Mellanskogs riktlinje för inköp av skogsråvara* samt *Mellanskogs viltpolicy*

Föreningsstyrelsen har flera verktyg för att fånga upp medlemmarnas mening i stort. Dialog sker direkt med enskilda medlemmar och förtroendevalda via olika demokratiska processer (läs mer under 2. Demokratiska processer). Medlemmar som gör affärer med föreningen får möjlighet att lämna synpunkter på kvalitet och nöjdhet med utfört arbete vilket följs upp löpande. Varje år genomför också Mellanskog en medlemsundersökning där ca en fjärdedel av medlemmarna får möjlighet att svara på ett antal frågor med syfte att ge underlag för föreningens utveckling.

För att underlätta samarbete och dialog mellan medlemmar, förtroendevalda och medarbetare på lokal nivå finns medarbetarrollen *föreningsutvecklare* etablerad. Föreningsutvecklare fungerar som spindeln i nätet och är en katalysator i dialogen mellan medlem och förening.

För att kunna följa upp den ekonomiska nyttan för Mellanskogs medlemmar används nyckeltalet *Skogsägarnytta*. Nyckeltalet mäter det totala ekonomiska värde som föreningen skapar per levererad kubikmeter (kr/m³fub). Talet utgörs av skogsägarnas avverkningsnetto i kombination med Mellanskogs resultat efter skatt.

2. Demokratiska processer

Beskrivning i den Kooperativa koden av Demokratiska processer.

”Kooperativa företag har demokratiska processer där medlemmarnas mening får ett tydligt genomslag. Processerna ska på ett öppet och transparent sätt främja medlemmarnas medverkan i olika forum och ge möjlighet till påverkan och insyn i verksamheten. Medlemmarna utser också representanter till de högsta beslutande organen. Styrelsen ska kontinuerligt utvärdera företagets demokratiska organisation och vid behov initiera förändringar.”

Föreningens demokratiska processer regleras i Mellanskogs stadgar §§15-30. Stadgarna finns tillgängliga på föreningens hemsida (www.mellanskog.se/stadgar). De medlemsdemokratiska processerna startar med skogsbruksområdenas (sbo) årsmöten, dit alla medlemmar kallas. Varje medlem äger rätt att genom motioner lägga förslag som, om de gäller hela föreningen, sedan förs till föreningsstämman. På årsmötet får medlemmarna möjlighet att möta representanter från föreningsstyrelse, stämmans valberedning samt sbo-styrelse och -valberedning. På årsmötet väljs vilka personer som ska utgöra sbo-styrelse samt vilka personer som ska föra medlemmarnas talan som fullmäktige på föreningsstämman.

På föreningsstämman fattar medlemmarna, representerade av 100 fullmäktige, beslut om föreningens inriktning i stort, beslutar om hur föreningens vinst ska användas och om idéer från medlemmarna i form av motioner ska antas. Stämman väljer vilka personer som ska leda och granska föreningen i form av föreningsstyrelse, styrelseordförande och förtroendevalda revisorer samt vilka personer som ska utgöra stämmans valberedning

Föreningsstyrelsen under ledning av föreningens ordförande får uppdraget av föreningsstämman att leda föreningen fram till nästa föreningsstämma. Föreningsstyrelsen utser och ger vd nödvändiga direktiv utifrån medlemmarnas önskemål och behov.

Föreningsstyrelsens ledamöter utser inbördes ansvariga för kontakten med en eller flera sbo-styrelser. Med kontaktansvaret följer ett ansvar att löpande följa upp vilka medlemsfrågor som är angelägna i det aktuella skogsbruksområdet.

Två gånger varje år, höst och vår, samlar föreningsstyrelsen ordföranderådet som utgörs av ordförande och vice ordförande i varje skogsbruksområde samt revisorer, stämmans valberedning och ledande befattningshavare, till överläggningar och rådslag kring angelägna frågor. Vilka frågor som ska avhandlas vid ordföranderådets träffar sker i en transparent process ledd av en s.k. beredningsgrupp. I beredningsgruppen ingår representanter från fem skogsbruksområden. Varje sbo deltar i gruppens arbete vid var tredje ordföranderåd enligt ett rullande schema. Beredningsgruppens arbete leds av föreningens ordförande med stöd av medlemschefen.

3. Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande

Beskrivning i den Kooperativa koden av Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande.

”Den kooperativa affärsmodellen utgår från att medlemmarna deltar i företagets värdeskapande genom två roller, en affärsrelation och en ägarrelation. Styrelsen ska säkerställa att dessa relationer är utformade så att de främjar medlemmarnas ekonomi, engagemang och lojalitet.”

I Mellanskogs stadgar (§2) beskrivs föreningens ändamål. Där poängteras bl.a. att föreningen har ett tydligt uppdrag att skapa förutsättningar för ett lönsamt, hållbart familjeskogsbruk. Föreningens kooperativa ägarmodell bygger på medlemskap öppet för alla skogsägare inom Mellanskogs verksamhetsområde. Ägarmodellen är utformad så att den medlem som gör affärer med föreningen bygger upp sitt eget insatskapital. Det samlade insatskapitalet är i varje Kooperation en väsentlig del av föreningens egna kapital. Virkesaffären ska vara transparent och rättvis där Mellanskog strävar efter att erbjuda medlemmen så höga priser vid virkesaffären som möjligt. Mellanskog är aktiv delägare i sågverkskoncernen Setra Group. När Setra gör vinst, påverkas Mellanskogs resultat positivt och kommer därmed alla medlemmar till del genom föreningens vinstdelning.

Beslut om vinstdelning fattas av föreningsstämman med utgångspunkt i det förslag som föreningsstyrelsen har arbetat fram. Under 2023 har en arbetsgrupp inom styrelsen arbetat med värdeöverföringsfrågor, vilka även varit föremål för diskussion och avstämning vid ordföranderådets överläggningar. Arbetsgruppen tog med stöd i Mellanskogs utdelningspolicy fram underlag för föreningsstyrelsens förslag till stämmobeslut. Mellanskogs vinst kan delas ut i form av ränta på insatskapital, efterlikvid på levererade sortiment samt emitterade insatser. Vinstdelningssystemet är designat för att genom efterlikvid premiera medlemmar som är aktiva och väljer att göra affärer med föreningen, samtidigt som medlemmar som gjort affärer tidigare år också får ta del av vinsten genom ränta på sitt insatskapital.

Mellanskog bedriver ett omfattande näringspolitiskt arbete som tillsammans med utbildning för medlemmar skapar bättre förutsättningar för medlemmarnas skogsbruksföretagande.

4. Stämman

Beskrivning i den Kooperativa koden av Stämman.

”Stämman ska förberedas och genomföras på ett sådant sätt att goda förutsättningar skapas för medlemmarna att utöva sina medlemsrättigheter.

På stämman ska väljas en eller flera personer med uppdrag att granska verksamheten ur ett medlemsperspektiv och lägga fram en granskningsrapport till stämman.”

Föreningsstämman är Mellanskogs högsta beslutande organ och dess former regleras i föreningens stadgar §§ 20-26. På Mellanskogs hemsida publiceras löpande information om föreningsstämman, hur medlem lämnar in motion, motionsberedning, stämmohandlingar och information om hur den som vill kan följa stämman i realtid eller se den i efterhand.

För att fullmäktige ska ha goda förutsättningar att fatta väl underbyggda beslut gällande motioner arrangeras motionstorg före stämman. På motionstorget, som ofta genomförs digitalt, får alla motionärer möjlighet att presentera sin motion för fullmäktige. Varje motion får ett svar från föreningsstyrelsen, det är styrelsens förslag till beslut rörande varje motion med motivering. På motionstorget ges stort utrymme för diskussion och möjlighet att ställa frågor.

Alla motioner som antas av föreningsstämman tilldelas en ansvarig chef i Mellanskogs ledningsgrupp som ansvarar för genomförandet av motionen. Framdriften av antagna motioner rapporteras tre gånger per år: Under hösten till ordföranderådet, under våren till medlemmarna i samband med skogsbruksområdenas årsmöten och i form av en slutrapport till medlemmarna och fullmäktige i samband med föreningsstämman.

Mellanskog utser tre förtroendevalda revisorer vilka har sitt arbetssätt beskrivet i *revisionsutskottets arbetsordning*.

Identifierat gap: Kooperativ styrningsrapport saknas.

Åtgärder för att minska gap: Föreningsstyrelsen beslutade att upprätta en kooperativ styrningsrapport efter att ha implementerat den kooperativa koden det första hela verksamhetsåret, d.v.s. vid årsskiftet 2023/2024.

5. Valberedningen

Beskrivning i den Kooperativa koden av Valberedningen.

”Samtliga val, till styrelse, revisor och till andra förtroendeuppdrag, ska ske transparent och vara förberedda genom en strukturerad valberedningsprocess. Valberedningen ska också lämna förslag till arvoden för förtroendevalda. Valberedningar kan förekomma på flera nivåer i organisationen och varje valberedning ska ha riktlinjer för sitt uppdrag. Valberedningens ledamöter ska, oavsett hur de utsetts, tillvarata företagets och medlemmarnas intresse.”

Valberedningar förekommer på två nivåer i Mellanskog. Valberedningen inom varje skogsbruksområde tar fram förslag på valbara kandidater till skogsbruksrådets styrelse samt till fullmäktige.

Föreningsstämmans valberedning tar fram förslag till valbara kandidater till föreningens styrelse, förslag till ordförande för Mellanskog, förslag till revisorer samt lämnar även förslag till arvoden till förtroendevalda. Kontaktuppgifter till ledamöterna av den stämموvalda valberedningen finns på Mellanskogs hemsida. Kontaktuppgifter till skogsbruksområdenas valberedningar finns tillgängliga för alla medlemmar på medlemswebben.

Kandidater till stämmans valberedning föreslås för föreningsstämman av ordföranderådet.

Identifierat gap: Aktuell arbetsordning för skogsbruksområdenas valberedningar samt för den stämموvalda valberedningen saknades.

Åtgärder för att minska gap: En arbetsgrupp med representanter från föreningsstyrelse och stämmans valberedning utarbetade *Intern arbetsordning för MELLANSKOG Ekonomisk förenings valberedning* vilken antogs på föreningsstämman 2023.

Arbetet med att ta fram en aktuell arbetsordning för skogsbruksområdenas valberedningar genomförs inom ramen för kommande revision av *Handledning för förtroendevalda i Mellanskog*.

6. Styrelsen

Beskrivning i den Kooperativa koden av Styrelsen.

”Styrelsens kompetens ska vara anpassad till verksamhetens komplexitet och omfattning. Förutom medlemmar i föreningen ska styrelsen vid behov även ha externa ledamöter som tillför ytterligare kompetens. Styrelsens ordförande leder styrelsens arbete och ansvarar för att styrelsen arbetar på ett effektivt sätt. Ordföranden ska på ett objektiva sätt främja en öppen debatt och konstruktiva diskussioner inom styrelsen. Varje ledamot ska agera självständigt och med integritet.”

Mellanskogs föreningsstyrelse har under 2023 bestått av 9 ledamöter. Av dessa är tre kvinnor och sex män. Föreningsstämman har valt att ta tillvara den stadgegivna möjligheten att ha en extern styrelseledamot som inte är medlem i föreningen.

Föreningsstyrelsen har under året haft elva sammanträden.

Föreningsstyrelsen genomför varje år en styrelseutvärdering som diskuteras inom styrelsen och finns tillgänglig för revisorer och valberedning. Valberedningen intervjuar styrelsens ledamöter varje år för att få en bild av styrelsens arbete.

7. Ersättning till ledande befattningshavare

Beskrivning i den Kooperativa koden av Ersättning till ledande befattningshavare.

”Företaget ska ha övergripande riktlinjer för ersättningar och villkor till ledande befattningshavare (vd och ledningsgrupp). Riktlinjerna ska tydligt ange hur ersättningar och villkor för vd och ledande befattningshavare fastställs. Styrelsen ska inrätta ett ersättningsutskott eller själv fullgöra uppgiften. Principer om ersättningar till ledande befattningshavare ska beslutas av stämman. Företagets revisorer ska granska hur principerna har tillämpats och lämna ett skriftligt yttrande till stämman.”

Identifierat gap: Övergripande riktlinjer för ersättningar och villkor till ledande befattningshavare saknas.

Åtgärder för att minska gap: Föreningsstyrelsen utarbetade *Riktlinjer för ersättningar och villkor till ledande befattningshavare* vilka antogs på föreningsstämman 2023.

8. Revision, risk och intern kontroll

Beskrivning i den Kooperativa koden av Revision, risk och intern kontroll.

”Styrelsen ska etablera ett ramverk och processer för riskhantering och intern kontroll. Det ska vara anpassat till verksamhetens komplexitet och omfattning och vara föremål för årlig utvärdering. Styrelsen ska inrätta ett revisionsutskott eller själv fullgöra uppgiften. Styrelsen ska se till att personer som väljs för att granska verksamheten ur ett medlemsperspektiv har tillgång till relevant information om verksamheten och ett reglerat samarbete med externa revisorer.”

Föreningsstämman väljer enligt §31 i Mellanskogs stadgar minst två och som mest fyra revisorer. En av dessa ska vara auktoriserad revisor och till vilken även väljs en auktoriserad revisor som ersättare. Revisorerna har ett etablerat ramverk, en arbetsordning, som utvärderas av revisorerna årligen. I och med att Mellanskog antagit den kooperativa koden blir också Svensk kooperations *Vägledning för rollen som granskare ur ett medlemsperspektiv* en viktig vägledning som underlättar för revisorerna att göra en granskning av Mellanskogs verksamhet utifrån ett kooperativt perspektiv. Styrelsen har inrättat ett revisionsutskott som under året har löpande dialog med föreningens revisorer. För att möjliggöra revisorernas uppdrag har dessa fullständig tillgång till styrelsens underlag och protokoll.

Uppsala 12 februari 2024

Mellanskogs föreningsstyrelse

Karin Perers, ordf.
Lennart Sundén, vice
ordf. Thomas Arctaedius
Erika Eriksson
Sven Erik Hammar
Per-Anders Hansson

Peter Helander
Karin Mattsson
Per Olof Nyman
Mårten Gustavsson
Magnus Sääf

Förtroendevalda revisorernas granskningsrapport och uttalande om Föreningsstyrningsrapporten.

Till föreningsstämman i Mellanskog ekonomisk förening org.nr 785000-3349

Uppdrag och ansvarsfördelning

Vi har översiktligt granskat styrelsens föreningsstyrningsrapport för 2023 och tillämpningen av principerna enligt Svensk Kod för styrning av kooperativa företag och ömsesidiga företag. Det är styrelsen som har ansvaret för att principerna i Svensk Kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag följs och att detta redovisas och förklaras i föreningsstyrningsrapporten.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår översiktliga granskning har en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Vår granskning av de åtta principerna i Koden har skett utifrån ett medlemsperspektiv och enligt Svensk Kooperations vägledning för förtroendevalda revisorer. Särskild vikt har lagts vid Kodens principer om syfte och medlemsnytta, demokratiska processer samt medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande. Under 2023 har styrelsen fokuserat på tre av Kodens åtta områden, nämligen *stämman* – framtagande av kooperativ styrningsrapport, *valberedningen* – arbetsordning för den stämмоvalda valberedningens arbete och *ersättning till ledande befattningshavare* – övergripande riktlinjer för ersättningar och villkor för ledande befattningshavare antagna av medlemmarna via föreningsstämman. Vi har även granskat styrelsens föreningsstyrningsrapport. Vi anser att vår granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalanden

En föreningsstyrningsrapport har upprättats enligt Svensk Kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag. Vår översiktliga granskning visar att de åtta punkterna i koden i all väsentlighet har följts.

Uppsala 2024-02-13

Leif Karlsson

Mats Eriksson

Maria Werpers Dahl

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
1D9A21B6AF7B4BA7AC76CC547223EEFC